

Inclusie → co-teaching

Maandag 16 februari 2026

Welkom & kennismaking

Programma

Tijd	Onderdeel
10.30 - 10.45 uur	Inloop
10.45 - 10.55 uur	Inchecken
10.55 - 11.30 uur	Deel 1: algemene info
11.30 - 11.45 uur	Koffie/thee
11.45 - 12.35 uur	Deel 2: co-teaching voorbeelden vanuit de praktijk
12.35 - 12.45 uur	Uitchecken
12.45 uur	Gezamenlijke lunch

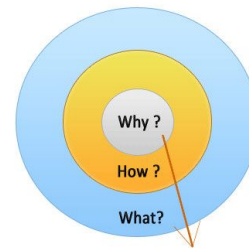

Inchecken

- Voorkennis en beelden over co-teaching ophalen:
 - Waar denk je aan bij de interventie co-teaching?
 - Schrijf op en hang op

Doel van deze bijeenkomst

- In deze bijeenkomst informatie delen waarom, hoe en op welke wijze co-teaching is vormgegeven in onze deelregio.
- Het bovenliggende doel is het bevorderen van inclusie, thuisnabij onderwijs
- Co-teaching wordt hierbij ingezet als middel om recht te doen aan de diversiteit binnen de groep, om alle leerlingen optimale ondersteuning en gelijke kansen te bieden middels het versterken van leerkrachtvaardigheden.
- In deze presentatie zijn gerichte vragen van jullie verwerkt.

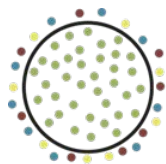
Samenwerken aan inclusiever onderwijs in deelregio Plein Midden Twente

- Inrichting ondersteuningsplan SWV Twente Oost PO gericht op samen werken aan inclusie
- Regiegroep inclusiever onderwijs: bestuurders, directeuren, orthopedagogen, coördinator deelregio
- 'Breed vertrekken vanuit PMT', d.w.z. vanuit het vertrekpunt **'veranderen van de context ipv de leerling middels versterken leerkrachtvaardigheden', en co-teaching is 1 van de middelen**
- Kansrijk (terug)plaatsen
- Gerichte begeleiding jonge kinderen → versterkt arrangeren
- Netwerk gedragswetenschappers
- Coaches Inclusie & Gedrag (C.I.G) + onderwijscoaches
- Teamtrainingen; verbinding/afstemming C.I.G. en co-teachers
- Kortdurende TLV's, school van herkomst blijft betrokken
- Zorgintensief: SZO & Jeugdhulpteams & Brugfunctionaris
- Jeugdeducatiefonds → gelijke kansen

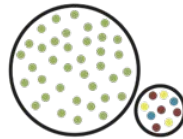

Vanuit visie en noodzaak

- Toename aantal leerlingen in SO en SBO
- Segregatie in plaats van inclusie
- Goed onderwijs = inclusief onderwijs ('de basis op orde')
- Niet de leerling fixen maar....de context duurzaam veranderen!

Exclusie

Segregatie

Integratie

Inclusie

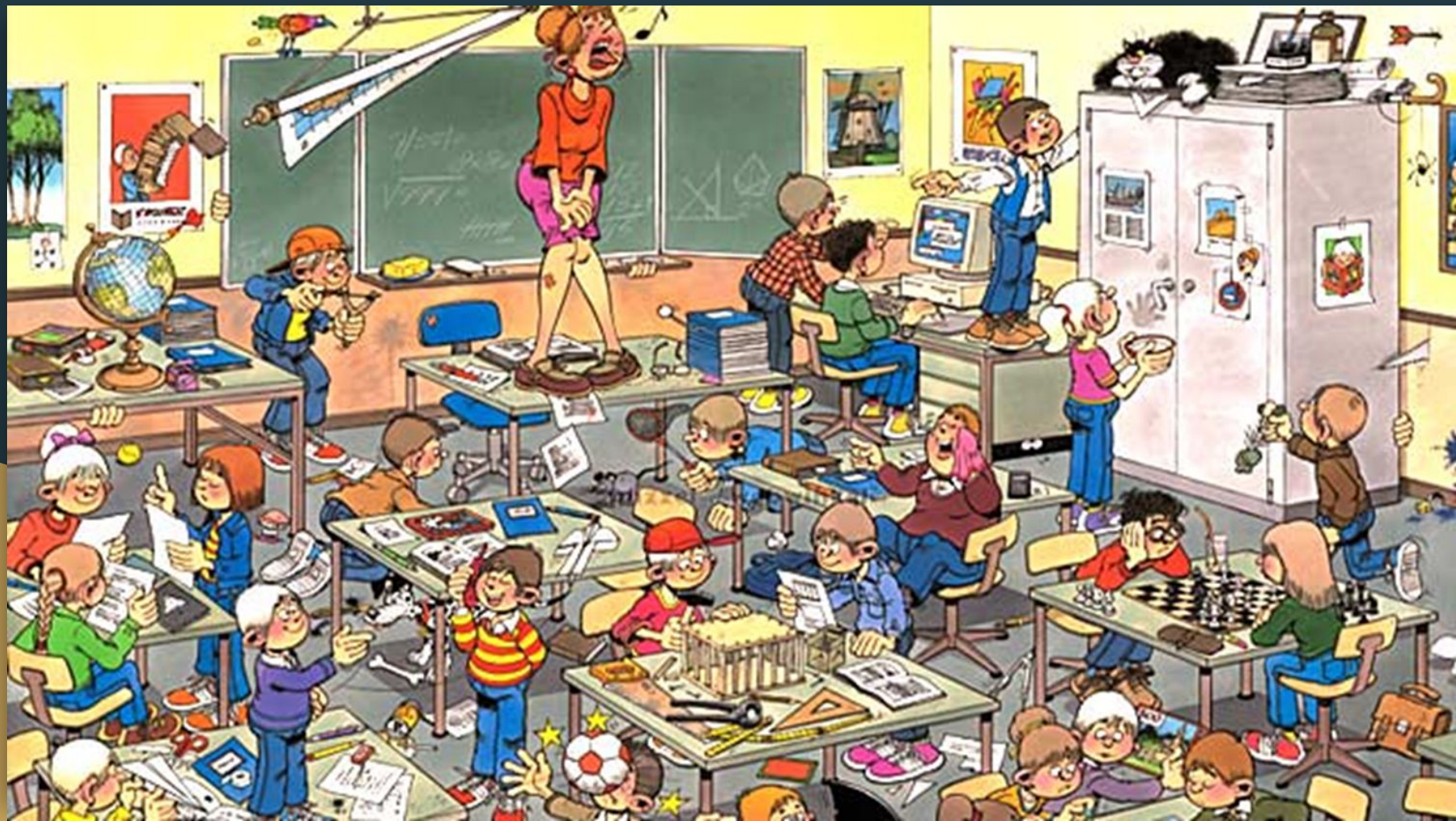

Opstart co-teaching

Hoe zijn we begonnen:

- Visie
- Pionieren, al doende leert men
- Werkplek leren
- Co-teaching wisselend in deelregio's
- Focus op mindset - vanuit anders kijken inzetten op leerkracht vaardigheden

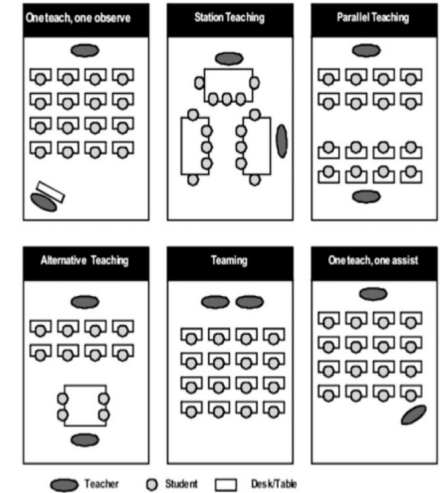
Financiering

- Bekostiging in eerste instantie vanuit 'subsidie inclusiever onderwijs'
- Nu door betrokken besturen deelregio Plein Midden Twente
- In totaal 2.0 fte → 1.0 fte SO en 1.0 fte SBO
- Op basis van data effecten aantonen

Opleiding co-teachers

- Steengoede leerkrachten als basis
 - Vanuit SO □ sterk pedagogisch klimaat & lezen van gedrag
 - Vanuit SBO □ versterken didactisch & pedagogisch handelen (6 knoppen)
- Gezamenlijke opleiding co-teachers SBO & SO
- Opleidingen:
 - ‘intercollegiaal coachen’; 5 bijeenkomsten van 1 dag
 - opleiding co teaching; op maat gemaakt door Monique Baard

Evaluatie co- teaching trajecten

Totaal aantal trajecten tot nu
toe in SO: 64

Aantal geslaagde trajecten:
87,5%

Teamtrainingen: 2

Evaluatie co- teaching trajecten

Totaal aantal trajecten tot nu
toe in SBO: 42

Aantal geslaagde trajecten:
92,9%

Teamtrainingen: 0

Aantal trajecten co teaching 2024 én 2025

Bestuur deelregio P.M.T. (12.162 lln.)	Aantal scholen	Aantal trajecten SBO		Aantal trajecten SO		Aantal trajecten SO-SBO samen		Aantal trajecten totaal	
		2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Symbio	17	19	11	21	22	0	2	40	35
Brigantijn	15	8	7	13	5	0	1	22	13
OPO HvT	9	6	3	1	8	0	1	7	12
Keender	12	4	6	2	2	0	0	6	8
Overig	3	0	2	1	1	0	1	1	4
Totaal	56	37	29	38	38	0	5	76	73

In 2025 4 x teamtraining door SO en 1 x teamtraining door SBO

Hoe meten we 't effect ?

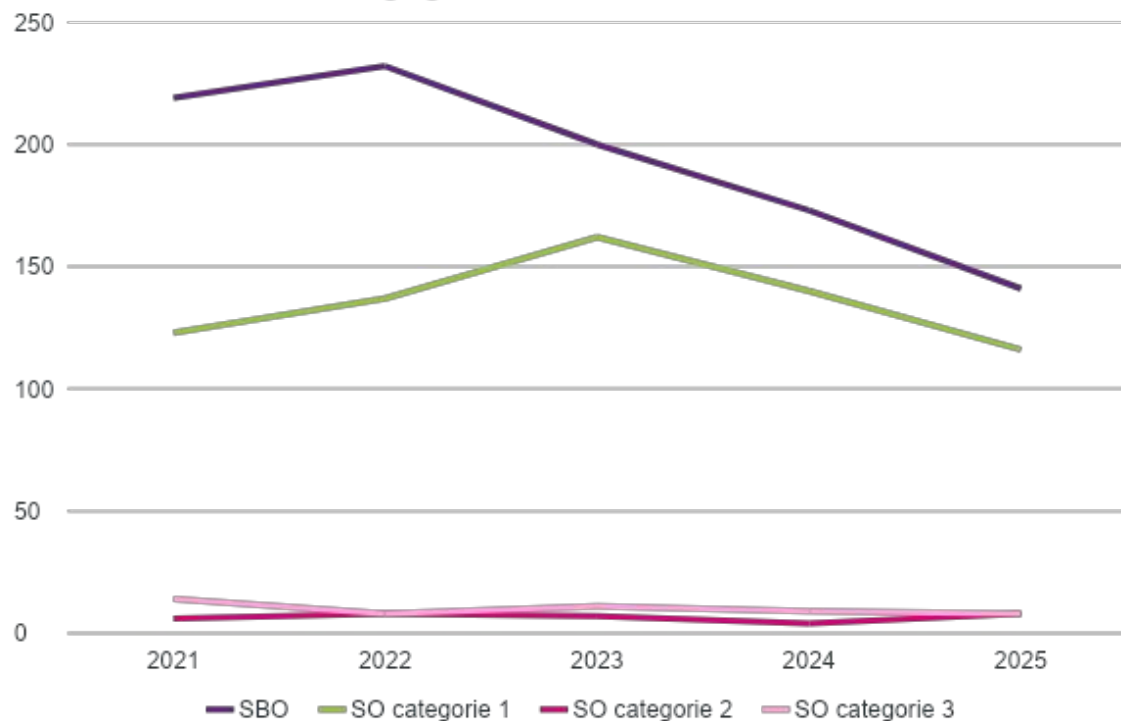
Kwantitatieve data:

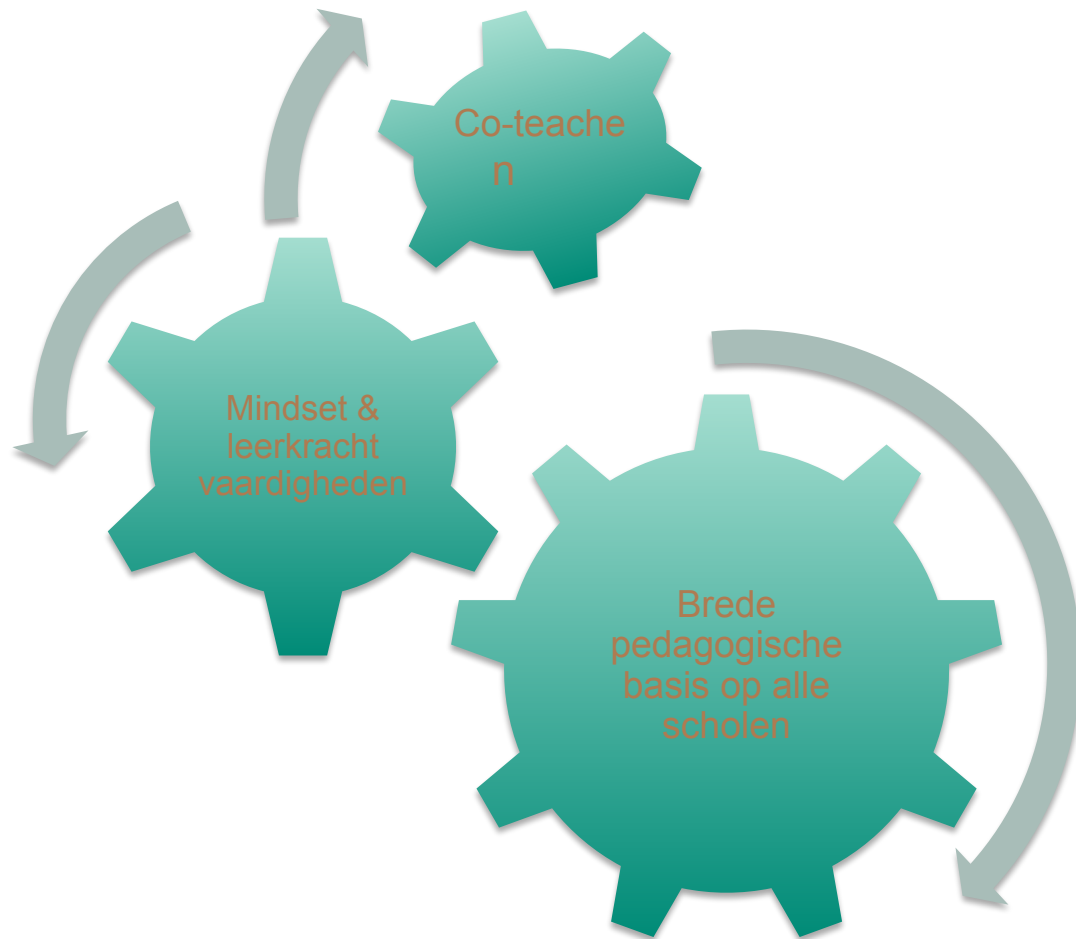
Schooljaar	Aantal leerlingen SO PMT	Aantal lln SBO De Batavier
2021-2022	156	223
2022-2023	149	241
2023-2024	151	249
2024-2025	128	240
2025-2026	116	231
Prognose 2026-2027	97	225

Kwalitatieve data:

- evaluatieformulieren voor leerkracht en IB/KC
- doel = werkwijze evalueren, aanpassen indien nodig en borgen wat goed gaat

Eerste TLV's afgegeven in 1e t/m 4e kwartaal

Wat zijn volgende stappen:

- Van individu naar team
- Borging & overdracht van kennis

Alice & Nancy

IB Kim Stichting Keender

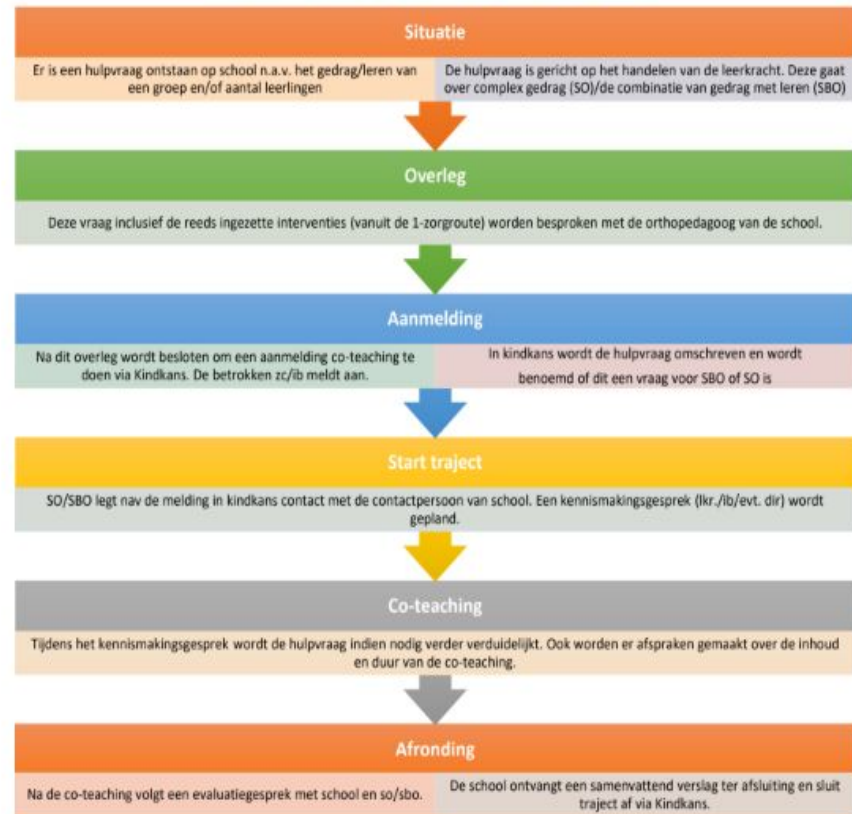
Het team: SO & SBO

Stappenplan

- Aanmelding school via kindkans
- SO of SBO of samen
- Coördinator neemt contact op met IB, plannen afspraak. Vaak observatie en een nagesprek. Afpellen wat is er nodig?
- Traject 3 a 4 keer gemiddeld.
- Na afsluiten traject, zal er een evaluatie voor IB en leerkracht.
- Evaluatie met Ortho.

Stroomschema Co-teaching deelregio PMT

SUCCES CRITERIA VOOR GOED ONDERWIJS

De 'balans' verschilt per context

Groeien met lef

- Extra oefening bij zwakten
- Effectief
- Aangepast op basis-, intensieve en verdiepte aanpak

- Volgens een format
- Hoge verwachtingen van elke leerling
- Differentiatie
- Focus op midden- en bovengroep
- Materialen passend bij de lessen
- Formatief evalueren

- Reflectie op eigen handelen
- Werken in 4D: onafhankelijk en betrouwbaar; concreet waarneembaar; gevoelsmatig; systematisch en doelgericht (observeren)

- Doelgericht
- Leerlijnen
- Doen wat werkt
- Afgestemd op behoeften
- Herhalen, compacten en verrijken
- Waar kan op 2F en 1S

LEERTIJD

DIDACTISCH
HANDELEN

PEDAGOGISCH
HANDELEN

LEERKRACHT

SCHOOLKLIMAAT
& TEAM

AANBOD
LEERSTOF

KLASSEN-
MANAGEMENT

DATA
DUIDEN

- Bestuur
- School
- Team
- Groep
- Leerling

DOELEN
DOEN

kwaliteitscyclus

- Pedagogisch tact
- Groepsvorming
- Samen leren en werken
- Groepsdynamisch observeren
- Competentie, autonomie en relatie
- Orde & Structuur
- Veiligheid & vrouwen
- Coachen & begeleiden
- Coachen & begeleiden

- Werkgeluk
- Steer, rust en ruimte
- Veilig leerklimaat: Samen leren en ontdekken, fouten mogen maken, elkaar aanspreken, samenwerken en respectvol
- Kwaliteiten benutten

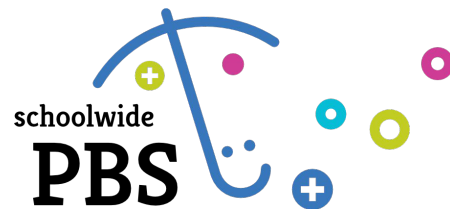
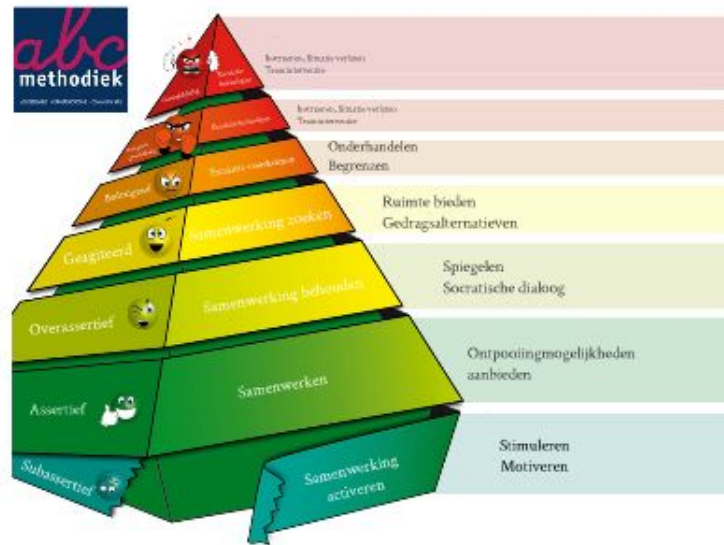
- Gesprekken over onderwijsinhoud
- Professionalisering
- Schoolbrede afspraken
- Delen = Vermenigvuldigen
- Systematisch en doelgericht (observeren)

- Regels en routines
- Inrichting lokaal
- Roosters en plannen
- Zelfstandigheid leerlingen
- Leren zichtbaar maken

De Batavier
SPECIAAL BASISONDERWIJS

ABC

Casus voorbeeld Alice

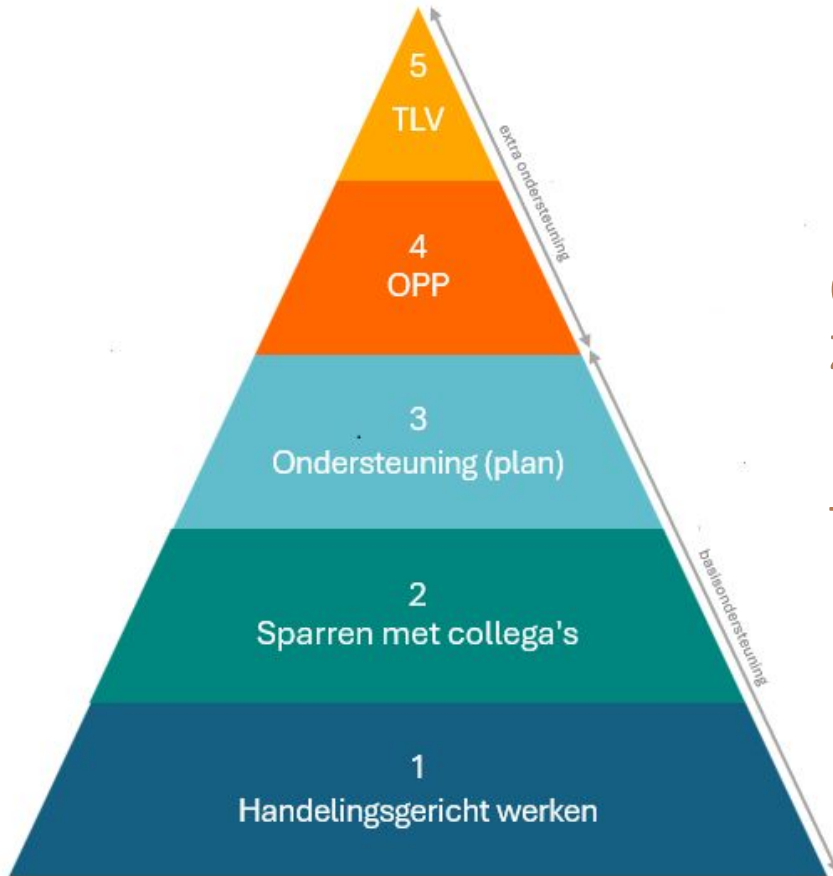

Inzet co-teaching

Kernwaarden verbinding, betrokkenheid en
veerkracht.

Zij vormen de basis voor alles wat wij doen.

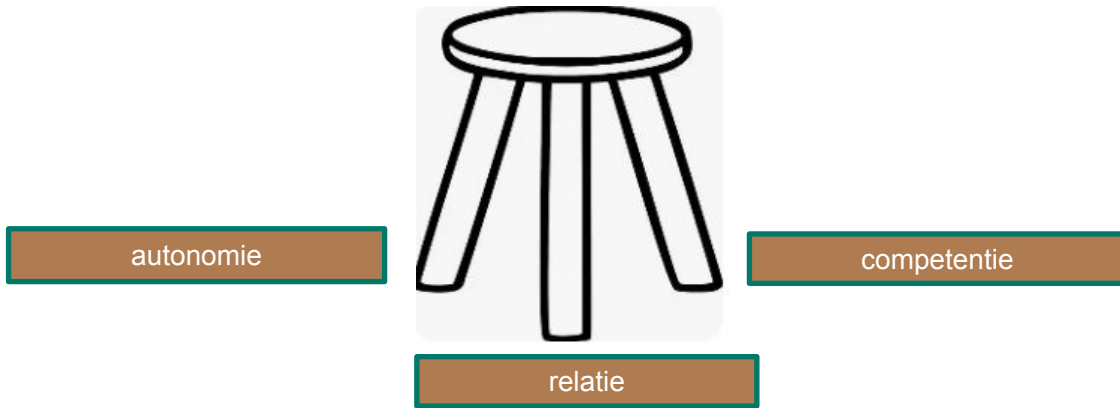

Onze missie:

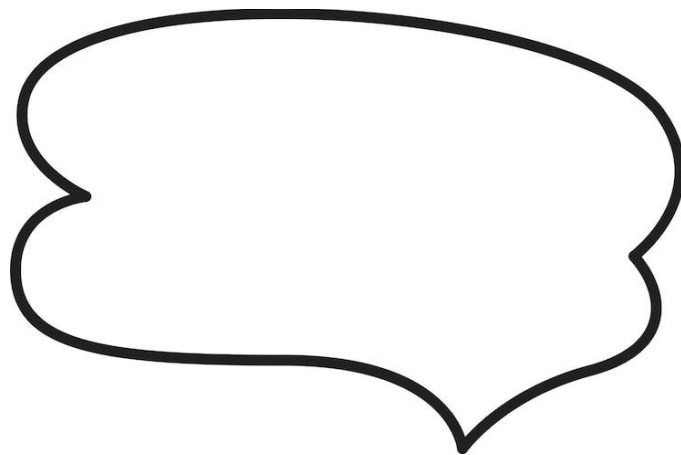
Zoveel mogelijk leerlingen bedienen binnen de basisondersteuning.

Toevoeging bao-bao

Onze puzzel:

Citaten van collega's over co-teaching

Casus 1: leerling L. (nu groep 4)

Puzzel:

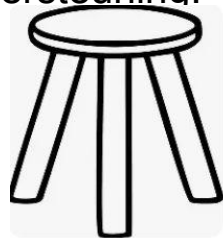
L. werd rond de herfstvakantie groep 3 ongelukkig, zowel het rekenen als het lezen kwam niet op gang, ze kon het klassikale tempo niet aan. De verlengde instructie, de extra leertijd, de logopedie, BOUW en het oefenen thuis was niet toereikend genoeg om haar mee te trekken. Ze kwam moe thuis en wilde niet meer zo graag naar school. Onderwijs werd een topsport.

- Stap 1: samenwerking en samen optrekken met ouders (dyslexie is familiair)
- Stap 2: meedenken taalspecialist en rekenspecialist, tips uitvoeren in de klas
- Stap 3: casus bespreken met onze orthopedagoog, aanvraag onderzoek naar intelligentie om ons onderwijs beter af te stemmen op wat ze nodig heeft.

Uitslag: werkgeheugen 74, verwerkingssnelheid 75, kenmerken dyslexie.

Hoe zorgen we zo goed mogelijk voor dit meisje?

- Hoe zet je de doelen beredeneerd weg in de tijd? Welk leertempo mogen we van haar verwachten? Wat bieden we haar aan? En wat niet? Wat heeft ze van ons nodig om zo optimaal mogelijk tot ontwikkeling te komen en in balans te blijven? Hoe gaan we gefundeerd bouwen?
- Doel: in ontwikkeling blijven, passend bij haar mogelijkheden en in balans blijven.
- Voor de leerkracht: de onderwijsbehoeften passen in de basisondersteuning.
- Het allerbelangrijkste: onderdeel blijven van de groep.
- Dus in overleg met ouder: inzet co-teaching vanuit het SBO.

Hoe zag co-teaching er uit?

- De co-teachers keken mee in de klas. Iedere keer was er een nagesprek met de leerkracht, de KC'er en de co-teachers. Waardevol was de transparantie, de positieve insteek, het begrip voor de puzzel, de expertise van de co-teachers en de tijd die beschikbaar was voor deze casus. Er was geen haast, niet tijdens de observatie en niet tijdens het nagesprek.
- Toch bleven bij ons vragen bestaan. Mogen we vertragen? Welke doelen bieden we wel aan en welke doelen niet? Haal je het einddoel wel als je gaat vertragen? Wat is het einddoel? Hoe worden de blokken verdeeld over een jaar? Wat ga je aanbieden? En wat niet?

Op bezoek bij het SBO, meedraaien in de groep

- De leerkracht van het huidige schooljaar, de leerkracht van het volgende schooljaar, de rekenspecialist en de IB'er zijn een middag op de Batavier geweest om input te krijgen en expertise op te halen over hoe je een leerlijn kunt uitrollen, verspreid over de jaren, dus beredeneerd en doelgericht vertragen.
- De leerkrachten (huidig en volgend schooljaar) en KC hebben een dag meegekeken op het SBO in de groepen 3 en 4.
- Dit schooljaar: groep 3 en 4 zitten naast elkaar met een tussendeur waardoor we dit meisje passend onderwijs kunnen bieden in beide groepen zodat ze onderdeel blijft van de groep (3 dagen per week zijn het losse groepen, 2 dagen per week is het een combinatiegroep).

Casus 2: leerling S. (nu groep 5)

- IQ gegevens: werkgeheugen 63, andere onderdelen tussen de 70-80, geen ontwikkeling zichtbaar, hij blijft “hangen” op begin groep 3 niveau met rekenen.
- S. is in balans, hij heeft vriendjes in de klas, hij is gedreven en heeft een goede werkhouding. S. wil graag leren, hij kan zelfstandig aan de slag gaan wanneer de lesstof passend is en hij gaat met plezier naar school.
- De vraag: hoe zetten we een volgende stap in zijn ontwikkeling, met name op het gebied van rekenen. Van het trucje naar begrip. En wat als begrip niet ontstaat?
- Na het inzetten van de rekenspecialist bleef deze vraag bestaan, dus in overleg met ouders: aanvraag co-teaching.

Opbrengst inzet co-teaching

- **Mindset:** neem de tijd voor een volgende stap in de leerlijnen, met een vertraagd leertempo is het logisch dat de ontwikkeling in bouwstenen ook vertraagd verloopt .
- **Overzicht:** wanneer je het uitstroomprofiel helder hebt, dan kun je beredeneerde keuzes maken in het aanbod.
- **Inzicht:** zo zet je de leerlijnen beredeneerd weg in de tijd.
- **Uitzicht:** zorg er voor dat de basis stevig staat, het kost veel tijd maar die tijd kun je later weer inhalen omdat je de lesstof en de doelen verspreid over de leerjaren
- Grootste opbrengst voor de leerkrachten: zelfvertrouwen

Citaat leerkracht: toen mijn leerling zich niet ontwikkelde en zij het klassikale tempo niet aankon, dacht ik dat het aan mij lag, ik had het gevoel dat ik tekort schoot. De co-teachers herkenden het type leerling, deze vertraagde ontwikkeling paste bij dit beeld. Ze gingen naast mij staan, gaven versterkende tips die aansloten bij dat wat ik al deed en zij gaven mij vertrouwen en energie: ik doe het goed.

Meisje met TLV SBO op andere basisschool start na de vakantie op onze school

- Andere basisschool handelingsverleggen – TLV aanvraag.
- Vooral individuele begeleiding, buiten de groep.
- Co –teachers SBO zijn betrokken.
- Na de voorjaarsvakantie start op onze school. In groep 4, daar waar leerling casus 1 ook in zit. Verbinding met onze leerling zodat ze samen tot leren kunnen komen binnen hun eigen leerlijn.
- Mindset van collega's – iedereen wil meedenken en iedereen staat achter thuisnabij onderwijs.
- Afspraak met ouders: ze blijft op onze school, SBO kan naar alle waarschijnlijk cognitief meer bieden.
- De co-teachers blijven betrokken – zachte landing en specifieke onderwijsbehoeften in kaart brengen zodat dit meisje tot leren komt

Uitchecken

- Welke nieuwe inzichten heb je gekregen en wat neem je mee?
 - Schrijf op en hang op

Vragen

